

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Iurie DIACONU
Liliana CATAN
Ion GUZUN

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Arnaut Sorina în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021, în cauza penală privind-l pe

CIUBOTARU Iurie XXXXXX *născut la xx
xxxxxxxxxx xxxxx, originar și domiciliat în mun.
XXXXXXX, str. XXXXXXX nr. x.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.12.2018– 15.05.2019;

Instanța de apel: 05.06.2019– 16.02.2021;

Instanța de recurs: 26.05.2021 – 07.07.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central, din 15 mai 2019, Ciubotaru Iurie a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Budaca Igor, însă în privința lui hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Ciubotaru Iurie a fost pus sub învinuire că el la data de 02.09.2018, aproximativ la ora 05:00, acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu Budaca Igor, aflându-se în parcul orașenesc situat pe str. Al. Marinescu din or. Hîncești, urmărind scop de profit și sustragere în mod deschis a bunurilor altei persoane, aplicând violență nepericuloasă sănătății lui Ion Gîlea, l-au lovit cu pumnii și picioarele peste corp, i-au sustras în mod deschis din portmoneu suma de 300 euro (echivalentul a 5808 lei) și 2800 lei, cauzându-i ultimului o daună în proporție considerabilă de 8608 lei.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror și de avocatul Bătrîncea Ion în interesele inculpatului Budaca Igor, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătoriei Hîncești.

3.1. Procurorul în apel a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ciubotaru Iurie să fie recunoscut vinovat de infracțiunea prevăzută de art. 187 alin.

(2) lit. b), e), f) Cod penal și să-i fie stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare cu executare în penitenciar pentru minori și cu amendă în mărime de 850 u.c. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul parțial al pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Hîncești din 14 decembrie 2018, definitiv a-i stabili pedeapsa de 5 ani închisoare cu executare în penitenciar pentru minori, și amendă în mărime de 850 u.c.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021, apelul avocatului Bătrîncea Ion în interesele lui Budaca Igor a fost respins ca nefondat. Apelul procurorului a fost admis, cu casarea totală a sentinței și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Ciubotaru Iurie a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 187 alin. (2) lit. b), e) și f) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) și 79 alin. (1) Cod penal, s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 3 ani, fără amendă.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, s-a numit pedeapsa definitivă, prin concurs de infracțiuni, prin cumularea parțială a pedepsei stabilite prin prezenta decizie cu pedeapsa numită prin sentința Judecătorei Hîncești, sediul Central din 14 decembrie 2018, sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, probele, documentele, coroborează cu declarațiile martorilor și confirmă, cu certitudine, că Ciubotaru Iurie, prin acțiunile sale intenționate a comis fapta prevăzută la art. 187 alin. (2), lit. b), e), f) Cod penal.

Din conținutul sentinței rezultă că, instanța de fond nu a făcut analiza obiectivă a tuturor probelor anexate la dosar, cât și a celor examinate în cadrul cercetării judecătorești, indicând eronat că nici una din probele acuzării nu confirmă faptul că inculpatul a comis sustragerea în mod deschis a banilor ce ar fi aparținut părții vătămate Gîlea Ion.

Instanța de apel a considerat că au fost prezentate probe suficiente care au demonstrat vinovăția inculpatului în cea ce privește anume faptul sustragerii în mod deschis din portmoneu suma de 300 euro (echivalentul a 5808 lei) și 2800 lei, cauzându-i ultimului o daună în proporție considerabilă de 8608 lei, cei aparținerea părții vătămate Gîlea Ion.

Prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiilor inculpaților, declarațiilor părții vătămate și a martorilor, care fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel just a constatat că acțiunile inculpatului constituie elementele infracțiunii prevăzute de art. 187 alin.(2), lit. b), e) f) Cod penal și a fost săvârșit de către acesta prin analiza faptului dacă acuzațiile sunt bine justificate în afara oricăror dubii rezonabile.

La stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă inculpatului, instanța a urmărit scopul restabilirii echității sociale, corectarea persoanei vinovate și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Astfel, conform art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea săvârșită de către Ciuboatru Iurie în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor grave. Conform art. 76 Cod penal, circumstanțe ce ar atenua răspunderea inculpatului nu au fost stabilite, însă circumstanțe agravante au fost stabilite- *acesta anterior a fost judecat de mai multe ori.*

Instanța de apel a menționat că, la momentul comiterii infracțiunii încriminate inculpatului era minor, și aceste împrejurări le atribuie circumstanțe atenuante și excepționale, conform prevederilor art. 79 Cod penal, și a considerat necesar de a-i stabili pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3¹) și 79 Cod penal, sub formă de închisoare pe termen de 3 ani, fără amendă, iar conform prevederilor art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea parțială a pedepselor stabilite prin prezenta decizie cu pedeapsa numită prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 14 decembrie 2018, sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 30 aprilie 2021, avocata Arnaut Sorina în numele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15), 16) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei cu emiterea unei noi decizii prin care inculpatului să fie achitat.

În motivare recurenta a indicat că, reieșind din probele și declarațiile participanților, instanța de apel a aplicat o pedeapsă neproportională și aspră față de inculpat. Or, reeducarea acestuia este posibilă și fără privarea de libertate.

Instanța de judecată, în conformitate cu prevederile art. 76-77 Cod penal nu a stabilit circumstanțe atenuante sau agravante, însă inculpatul nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru și are la întreținere trei copii minori, iar în cursul urmăririi penale și-a recunoscut parțial vina în cele comise.

Prin urmare, consideră că probatoriul pe cauză este administrat cu deficiențe esențiale, inclusiv cu nerespectarea prevederilor legale ce reglementează desfășurarea procesului penal, pe care motiv acestea nu pot fi admise ca probe.

La caz, apărarea constată că organul de urmărire penală, a folosit în mod principal și direct datele și informațiile obținute din proba ilegală, fără vreo altă sursă alternativă și fără ca să existe posibilitatea certă ca acesta să fie descoperit în viitor, pentru a administra în mod legal mijlocul de probă derivat.

Prin urmare, actele procesuale invocate de către procuror și care ar confirma vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii încriminate nu pot fi admise ca probe, urmând a fi excluse din dosar și nu pot fi puse la baza învinuirii, deoarece au fost obținute cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor

Codului de procedură penală. Astfel, nulitatea actelor procesuale emise la caz, denotă în mod evident și lipsa unor probe admisibile și concludente, conform normelor art. 94, 95, 100 Cod de procedură penală pentru a putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.*

Din actele cauzei se constată că avocata Arnaut Sorina în numele inculpatului a depus recursul ordinar la data de **30.04.2021**, prin intermediul oficiului poștal, acesta fiind înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la data de 04.05.2021

Una din cerințele obligatorii la depunerea recursului ordinar se referă la respectarea termenului de declarare a acestuia de către titularii cererii respective. În corespundere cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Ca atare, termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În același context se relevă că, potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală: *„în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”*

Din actele cauzei se constată că în cadrul examinării cauzei penale în instanța de fond, Ciubotaru Iurie și apărătorul său au fost prezenți la ședința din 16.02.2021 și a făcut declarații (vol.-II, f.d. 100-104). Tot în aceeași ședință a fost pronunțat dispozitivul deciziei cu informarea că pronunțarea deciziei motivate v-a avea loc pe data de **16.03.2021** (vol.- II, f.d. 104). La pronunțarea deciziei motivate, inculpatul și apărătorul nu s-au prezentat din motive necunoscute de instanța de apel (vol.- II, f.d. 104), dar copia deciziei a fost expediată în adresa lor, conform scrisorii la 25.03.2021 (vol.-II, f.d. 126) pe când recursul a fost expediat instanței de recurs abia la 30.04.2021, astfel depășind termenul prevăzut de lege de 30 de zile pentru declararea acestuia.

Instanța de recurs menționează că, la pronunțarea hotărârii integrale legea nu

solicită obligatoriu prezența părților, iar pentru părțile care nu s-au prezentat la pronunțarea hotărârii, se consideră că au luat cunoștință de conținutul hotărârii motivate la data pronunțării, hotărârile fiind plasate pe portalul web al instanței de judecată, astfel devenind publice pentru toți. Călăuzitoare în acest sens este și practica judiciară, potrivit căreia s-a statuat că neprezentarea părților, care au fost legal citate la ședința de judecată, dar s-au eschivat de a se prezenta, termenul de atac și pentru acestea oricum se calculează din momentul pronunțării hotărârii integrale.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul reține că, în cauza deferită judecării, termenul de declarare a recursului a fost omis de către recurentă, respectiv argumentele aduse de aceasta în cererea de recurs nu vor fi preluate pentru examinare, partea fiind decăzută de dreptul de a exercita această cale de atac.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul ordinar declarat de avocata Arnaut Sorina în numele inculpatului, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Arnaut Sorina în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe *CIUBOTARU Iurie Xxxxxx* ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 iulie 2021.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN